

VUUR IN DE NACHT

Een verhaal uit 1930

In het centrum van de Amerikaanse stad Albany is het verkeerslawaaï verstomd. De winkels zijn gesloten. Langs de verlichte etalages lopen nog maar weinig mensen. Iedereen zit nu wel thuis aan de maaltijd. Een taxi stopt voor het Palace Hotel, een hoog gebouw van wel twaalf verdiepingen, midden in de stad. De glazen deur van het hotel gaat als vanzelf open om de nieuwe gasten binnen te laten. Een passerende politieagent merkt niets bijzonders op. De zware klok van de St.Paulskerk laat langzaam zeven slagen horen.

In het hotel is het behaaglijk warm. Enkele tientallen mensen zitten te dineren in het ruime restaurant. Oubers lopen af en aan. Dit is het drukste uur van de dag, nu bijna alle hotelgasten aan tafel zitten om te eten.

Diep onderin het enorme gebouw staan de ketels van de centrale verwarming. Het is in het begin van de 20e eeuw. In die tijd worden ze nog met kolen gestookt en de stoker heeft ze alle drie volgestouwd met brandstof. Om het hotel op temperatuur te houden werken ze op volle toeren.

Niemand ziet, hoe één van de drie ketels, de grootste en de oudste, ineens een barst vertoont. Het loeiende vuur daarbinnen lijkt wel naar buiten te willen, want kort daarna scheurt het ijzeren pantser van de ketel open, Brandende kolen storten de kelder in en als daar geen stapel aanmaakhout gelegen had was er misschien nog niets gebeurd. Maar daar vat het droge hout al vlam. Binnen enkele minuten is de lage kelder van het hotel veranderd in één groot laaiend vuurgeweld, dat zich een weg zoekt naar buiten, naar boven...

Brand! Brand!

John en Jennifer schrikken op. Ze zitten met vader en moeder aan tafel nog wat na te praten. Vader heeft net de bijbel gesloten en een pijpje opgestoken. Het is gezellig nu in de kamer, boven hun bakkerswinkel in de Lincolnstreet, vlak bij de St. Paul.

Brand! Brand!

Ineens horen ze klokgelui: de klok van de kerk begint te luiden, eerst langzaam, dan al sneller. Buiten klinkt het roepen van mensen. Dan gaat de telefoon. Vader Barry grijpt de hoorn, weet al wat er komt. Hij is vrijwilliger bij de brandweer. Haastig kleedt hij zich om, zoekt zijn helm, rent de trap al af...

John en Jennifer staan bij het raam. Kijken naar buiten. In de richting van het Grote Stadsplein zien ze een vuurgloed tegen de zwarte hemel. Daar moet de brand zijn. Welk gebouw zou het wezen? “Mam, mogen we gaan kijken?”, vraagt John aan moeder.

“Goed”, is het antwoord. “Ik ga met jullie mee. Maar we spreken af dat we bij elkaar blijven”.

Met z'n drieën lopen ze even later vlug de straat uit, de hoek om, over de Park Avenue in de richting van het Grote Stadsplein. Boven hen beieren de klokken van de St.Paulskerk. Het klinkt angstaanjagend, waarschuwend.

Luid claxonnerend en met blauw zwaailicht rijdt hun met grote snelheid een brandweerauto voorbij. Vlak daarna nog een. Zou vader er in zitten? Vast wel, denkt Jennifer.

Dan komen ze op het grote plein. Mensen komen aan van alle kanten. Aan de overkant van het plein staat het machtige Palace Hotel in brand. Het vuur, in de kelder begonnen, heeft zich in korte tijd een weg gebaand naar boven. Gelukkig hebben alle mensen die in het restaurant zaten te eten, zich in veiligheid kunnen brengen. Alarmbellen hebben de mensen op hun kamers gewaarschuwd. Sommigen hebben hun koffers nog mee kunnen sjouwen naar beneden en naar buiten. Anderen konden hun eigendommen niet meer van hun kamers halen. Ze zijn alles kwijt. Want de vlammen hielden geen halt bij het restaurant. Hoger klom het vuur, onweerstaanbaar, naar de eerste verdieping. En naar de tweede.

Als Jennifer en John met moeder op het plein aankomen heeft het vuur de derde verdieping bereikt. De wind wakkert de vlammen aan. Reusachtige vuurtongen likken langs de kozijnen en de ramen. Ze verbranden alles wat op hun weg komt. De mensen horen het gekraak van brandend hout en het loeiend geluid van de vlammen. Dat maakt angstig: het geweld van het vuur kan door niets en niemand worden getemd.

Politieagenten zetten het plein af. Ze moeten aan de westkant blijven staan. Het plein oversteken is verboden. Dat zou ook veel te gevaarlijk zijn. John en Jennifer voelen hier, op behoorlijke afstand de warme gloed van de vuurzee aan de overkant van het plein. “Blijf dicht bij me”, zegt moeder nog eens.

Intussen hebben de brandweerlieden hun slangen uitgerold en vastgemaakt aan de brandputten op het plein. Dikke waterstralen gaan het vuur te lijf. Zeker vijf of zes

stralen tegelijk. Twee ervan bespuiten de huizen naast het hotel. Die lopen het eerst gevaar ook in brand te raken en moeten nat gehouden worden. De bewoners en veel helpers lopen af en aan met hun eigendommen. Die worden zo snel mogelijk de huizen uitgedragen om in veiligheid te worden gebracht...

Uit de 17e straat rijdt een nieuwe brandweerauto het plein op. Met man en macht wordt gewerkt. Zwijgend kijken de mensen toe. Nog steeds luiden de klokken. Knetterend bereikt het vuur de vierde verdieping van het Palace Hotel.

Plotseling klinkt er een luide gil. Even schrikken de toekijkende kinderen en hun moeder. Wat is dat? Maar dan zien ze het. Helemaal boven in het hotel, op de twaalfde, de bovenste verdieping, is een raam opengegaan. Een jonge vrouw kijkt omlaag. Wanhopig ziet ze onder zich de lekkende vlammen, die steeds hoger klimmen. Zij kan geen kant meer uit. Door de binnentrappen kan zij niet meer ontkomen. Die eindigen in het vuur. Ook de buitenbrandtrap kan ze niet meer bereiken. Er is maar één uitweg: het raam. Maar omlaag springen is onmogelijk. Ze zou te pletter vallen. Een vangnet is er niet. Trouwens, van zo grote hoogte zou springen ook daarin levensgevaarlijk zijn...

Handenwringend staat de vrouw daar. Radeloos.

De menigte mensen ziet zwijgend toe. Sommigen slaan de hand voor hun ogen om het vreselijke maar niet te zien. Jennifer begint te huilen. John slikt. Moeder houdt hen stevig vast.

Dan rijdt één van de brandweerauto's zo dicht mogelijk naar de gevel van het gebouw, dat blaakt van hevige hitte. De uitschuifbare brandweerladder wordt in de goede stand gezet en omhooggeschoven. De mensen begrijpen: de vrouw kan zo langs de ladder omlaag klimmen. Gelukkig. Hoger en hoger gaat de ladder. Maar hij haalt het raam op de twaalfde verdieping niet. Net niet. Halverwege de elfde verdieping heeft de ladder z'n eindpunt bereikt. Verder komt hij niet. Nu houden alle mensen hun adem in. Wat nu? Zal die vrouw toch...?

Het vuur wordt tevergeefs bestreden door de waterstralen. Er is geen beginnen aan. Ongelooflijk hoge vlammen laaien nu door het grootste deel van het hotel. Spoedig zal de zevende verdieping zijn bereikt. Het is een fantastisch maar verschrikkelijk schouwspel. Duizenden vonken waaien in een slurf van wind over een deel van het Grote Stadsplein. Ze komen neer op de bomen van het park. Zouden die ook gaan

branden?

John en Jennifer met hun moeder kunnen hun ogen niet van het raam afhouden, waar een mens in grote nood is. En de ladder is te kort...

Plotseling zien ze een brandweerman de ladder opklimmen. Snel en behendig. Hij wordt gevolgd door een tweede man. Wat gaan ze doen?

De voorste man heeft er een hele klim aan. Eindelijk is hij boven aan de ladder gekomen. Even aarzelt hij. Meet hij de afstand tussen de ladder en het raam? Dan zien de mensen hoe hij met zijn handen langs de muur tast. Voorzichtig zet hij zijn voeten op de laatste sport van de ladder, grijpt met zijn handen omhoog tot ze zich vastklemmen aan de vensterbank. Zo blijft hij staan. Hij vormt als het ware een brug. Een brug tussen raam en ladder. De vrouw begrijpt. Zal ze durven? Maar het gaat om haar leven.... Praat de man tegen haar? De mensen kunnen het niet horen.

“O God, spaar zijn leven”. John en Jennifer kijken naar hun moeder. Waarom bidt moeder zo? Zo, dat iedereen het hoort? Maar dan roept John verschrikt “Vader!” Hij heeft de man daar bovenaan de ladder herkend.

Bevend van spanning zien ze toe. De vrouw overwint haar angst. Ze laat zich uit het raam zakken, haar voeten zoeken de schouders van de man onder haar. Die voelt haar neerkomen, klemt zich vaster nog aan de vensterbank. Dan glijdt de vrouw, zich vasthoudend aan haar redder, naar omlaag, tot haar voeten de ladder voelen. Daar geeft de tweede man haar aanwijzingen. En voor de ogen van de honderden daar op het plein komt ze naar beneden. Op het nippertje gered.

Maar nog is de spanning niet geweken. Moeder Barry en haar twee kinderen staan gespannen toe te zien hoe vader heel voorzichtig terugkomt op de ladder. Als hij zo vlug mogelijk verder afdaalt gaat er een hoeraatje op onder de mensen. “Kranig gedaan”, zegt een meneer tegen moeder, maar die fluistert zacht: “Goddank”. Het is hoog tijd dat vader Barry op de begane grond komt. Op die plaats is het veel te heet geworden. De hitte is er ondraaglijk en direct na zijn terugkeer kiest de auto positie op een andere plek.

“Kom, kinderen, we gaan”. John en Jennifer protesteren niet. Wat vader deed was geweldig. Maar ze trillen nog op hun benen, ook al is het gevaar voorbij. Nog even kijken ze naar het brandende Palace Hotel. Het vuur doet zijn verzengend werk nu op de bovenste verdieping. Het eens zo trotse gebouw staat geheel in lichterlaaie.

De brandweer is intussen versterkt met nog meer brandweerauto's. Maar het hotel is niet meer te redden. Het zal mooi zijn als het bij dat ene gebouw blijft.

Thuisgekomen gaan de kinderen niet naar bed. Samen met moeder wachten ze op vader. Slapen kunnen ze toch niet. Het wordt zes uur. Dan komt een doodvermoeide brandweerman thuis. „Brand meester”, heeft de commandant gezegd. Sommige mannen blussen nog uren na, maar vader mocht naar huis. John en Jennifer zijn trots op hun vader, maar ze durven niets tegen hem te zeggen. Als ze met moeder vlak bij hem staan slaat hij zijn armen om hen drietjes heen. Hij zegt niets. Soms zijn woorden niet in staat om uit te drukken hoe dankbaar je bent, omdat God je heeft bewaard.

A.R. Maatsman

K&E1993AR